

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาบุคลากรด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุง อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้หลักการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) กลยุทธ์ที่ใช้ในการพัฒนาได้แก่ การประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศ ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นข้อมูลเชิงพรรณนา ซึ่งรวบรวมมาจากสภาพการต่างๆ การสัมภาษณ์ การสังเกต การนิเทศ ผลการวิจัยนำเสนอตามลำดับดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหา
2. การดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 1 (Action Research Spiral No.1)
3. การสะท้อนผลการพัฒนาในวงรอบที่ 1 (Reflection on Action Research Spiral No.1)
4. การดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2 (Action Research Spiral No.2)
5. การสะท้อนผลการพัฒนาในวงรอบที่ 2 (Reflection on Action Research Spiral No.2)

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหา

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุง อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม พบว่า จากการประชุมร่วมกันของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย โดยการศึกษาจากเอกสารต่อไปนี้ จากการประชุมบันทึกการประชุมครู ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุง พบว่า ยังขาดความรู้ความเข้าใจในหลักการสอน จิตวิทยาการสอน การเขียนแผนการสอนและการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยไม่มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น สนามเด็กเล่น เครื่องเล่นกลางแจ้ง สื่อการเรียนรู้ มุมเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ มีดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างประกอบอาหารสำหรับเด็ก โดยได้มีการสุ่มตรวจคุณภาพของอาหาร ทำให้เชื่อมั่นว่าอาหารกลางวันที่ดีจัดหามีคุณภาพสำหรับการจัดโครงสร้างและการบริหารจัดการองค์กร พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุง มีโครงสร้างการบริหารจัดการในรูปของคณะกรรมการ โดยการกำกับ ควบคุมขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุง แต่จากการดำเนินงานที่ผ่านมา คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุง ยังไม่พบบทบาทในการกำหนดแนวทางการพัฒนาเท่าที่ควร ผู้ร่วมวิจัย ได้จัดลำดับความสำคัญของปัญหาโดยมีความเห็นตรงกันว่า ควรมีการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ตามขั้นตอน 6 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การกำหนดหัวเรื่อง 2) การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ 3) การกำหนด

เนื้อหาย่อย 4) การวางแผนการสอน 5) การปฏิบัติการสอน และ 6) การประเมินปรับปรุงและ
พัฒนาการสอน เพื่อพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และ
สติปัญญา ให้มีพัฒนาการอย่างสมวัย มีความพร้อมในการเรียนรู้ดังรายละเอียดดังนี้

1.1. ครูมีแผนการจัดการเรียนรู้ แต่ไม่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
มีแผนไว้เพื่อรอรับการตรวจสอบ และประเมิน เพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือนและจัดทำผลงานเพื่อให้ได้
ตำแหน่งที่สูงขึ้นเท่านั้น

1.2. ครูส่วนมากยังใช้วิธีสอนแบบอิสระ ปล่อยนักเรียนตามสภาพที่เป็นอยู่ ไม่มีการ
ปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ จุดประสงค์
การเรียนรู้ที่กำหนด ไม่คำนึงถึงความสนใจ ความต้องการ ความถนัด และความแตกต่างระหว่าง
บุคคลของผู้เรียน มาจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติและทดลองจริง มาส่งเสริมให้
ผู้เรียนแสวงหาความรู้จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายแล้วนำมาสรุปเป็นองค์ความรู้ด้วย
ตนเอง มาฝึกให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประยุกต์เอาความรู้และไปใช้ในชีวิตประจำวัน

1.3. ครูยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการเขียนแผนการจัดการจัดการเรียนรู้อิง
และขาดความมั่นใจ ขาดทักษะ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้

การดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 1 (Action Research Spiral No.1)

การดำเนินการเพื่อพัฒนาบุคลากร ด้านการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ของศูนย์พัฒนา
เด็กเล็ก สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ให้มีความรู้ ความ
เข้าใจ สามารถจัดทำแผนและจัดการประสบการณ์ระดับปฐมวัย โดยกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนา
2 กลยุทธ์ คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศ มีรายละเอียด ดังนี้

1. การประชุมปฏิบัติการ

การประชุมเชิงปฏิบัติการ กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันวางแผนการดำเนินงาน
กำหนดกรอบเนื้อหา เป้าหมาย และกิจกรรม จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัย มี
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการประสบการณ์ และสามารถเขียนแผนการจัดการจัดการประสบการณ์
ระดับปฐมวัย ได้ตามกรอบการวิจัย ด้านการจัดกิจกรรมประจำวัน 6 กิจกรรม ได้แก่ 1) กิจกรรม
เคลื่อนไหวและจังหวะ 2) กิจกรรมสร้างสรรค์ 3) กิจกรรมเสรี 4) กิจกรรมเสริมประสบการณ์
5) กิจกรรมกลางแจ้ง 6) กิจกรรมเกมการศึกษา กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จึงได้กำหนดวนในการประชุมเชิง
ปฏิบัติการ จำนวน 2 วัน ในวันที่ 5-6 กันยายน 2556 ณ หอประชุมองค์การบริหารส่วนตำบล
หนองกุง ตั้งแต่เวลา 09.00 - 16.00 น. โดยมีการดำเนินการดังนี้

วันที่ 5 กันยายน 2556 มีกลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 9 คน พร้อมทั้งผู้วิจัยเข้าร่วมประชุม
เชิงปฏิบัติการ วิทยากรผู้ให้กรอบรม คือ นางจิราวัตร สุขเกษม ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโคกไร่
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการประสบการณ์
ระดับปฐมวัย และดำเนินกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการ เริ่มเวลา 09.00 น. พิธีเปิดพร้อมบรรยาย
พิเศษโดย นายสุนทร เทียมสุวรรณเลิศ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุง ต่อจากนั้น ผู้วิจัย
ได้มอบหมายให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ทำแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ ก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการ

ด้านการจัดประสบการณ์ ระดับเด็กปฐมวัย แล้วให้วิทยากรผู้ให้การอบรมได้บรรยาย ให้ความรู้ ความเข้าใจถึงแนวคิด ปรัชญาหลักการ ตามโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้เห็นความสัมพันธ์เชื่อมโยงไปสู่เรื่องการจัด ประสบการณ์ สำหรับเด็กปฐมวัย 6 กิจกรรม ตลอดจนหลักและวิธีการเขียนแผนการจัด ประสบการณ์ สำหรับเด็ก จากคู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 กระทรวงศึกษาธิการ อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ซักถามปัญหาข้อสงสัยจนเป็นที่เข้าใจ โดยวิทยากร ได้ ชี้แจงให้คำแนะนำเพิ่มเติม ได้วิเคราะห์หา จุดเด่นจุดด้อยของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยและหาแนวทาง ปรับปรุงแผนการจัดประสบการณ์ให้ถูกต้อง เหมาะสม กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ปฏิบัติตามคำแนะนำของ วิทยากร ด้วยความตั้งใจ ผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย แล้วจดบันทึกลงในแบบ สังเกตพฤติกรรมฉบับที่ 1 ของผู้วิจัย เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวิจัย

วันที่ 6 กันยายน 2556 วิทยากรได้บรรยายและสาธิตเกี่ยวกับหลักและวิธีการสร้างสื่อ ประกอบการจัดกิจกรรม ระดับปฐมวัย 6 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสรี กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมกลางแจ้ง และกิจกรรมเกม การศึกษา วิทยากรเปิดโอกาสให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้มีส่วนร่วม โดยการฝึกปฏิบัติสร้างสื่อ ประกอบการจัดประสบการณ์ ระดับปฐมวัย 6 กิจกรรม วิทยากรให้แต่ละคนนำเสนอผลงาน โดย นำแผนการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยที่เขียนได้ ลองปฏิบัติจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยตาม แผนที่เขียนไว้ โดยมีวิทยากรและผู้วิจัยได้วิเคราะห์หาจุดเด่น จุดด้อยและเช็คแบบประเมิน แผนการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย โดยใช้แบบประเมินแผนการจัด ประสบการณ์ระดับปฐมวัย พร้อมทั้งได้ปรับปรุงแก้ไข หากจุดบกพร่องและหาแนวทางปรับปรุง แก้ไขแผนการจัดประสบการณ์ให้ถูกต้องเหมาะสม กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ปฏิบัติตามคำแนะนำของ วิทยากรด้วยความตั้งใจ ผู้วิจัยได้ให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยทำแบบทดสอบหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ และได้สังเกตกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ตลอดจนได้บันทึกเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างการประชุมเชิง ปฏิบัติการลงในแบบสังเกตพฤติกรรมฉบับที่ 1

ผลการพัฒนาโดยใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่า

1.1.1 ด้านความรู้ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยในการประชุมเชิง ปฏิบัติการ ผู้วิจัยได้ทำการประเมินผลโดยใช้แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ดังตารางเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ ตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ

ผู้ร่วมวิจัย	ความรู้ความเข้าใจ	
	ก่อนการอบรมเชิงปฏิบัติการ	หลังการประชุมอบรมเชิงปฏิบัติการ
ครูผู้ดูแลเด็กคนที่ 1	20	29
ครูผู้ดูแลเด็กคนที่ 2	17	27
ครูผู้ดูแลเด็กคนที่ 3	19	27
ครูผู้ดูแลเด็กคนที่ 4	18	28
ครูผู้ดูแลเด็กคนที่ 5	22	29
ครูผู้ดูแลเด็กคนที่ 6	21	28
ครูผู้ดูแลเด็กคนที่ 7	17	27
ครูผู้ดูแลเด็กคนที่ 8	18	27
ครูผู้ดูแลเด็กคนที่ 9	19	28
รวม	171	250
เฉลี่ย	19	27.78
ร้อยละ	63.34	92.60

ผลจากตารางที่ 7 พบว่า จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน ผลคะแนนทดสอบก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการ กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 19.00 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 63.34 และหลังประชุมเชิงปฏิบัติการมีคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 27.78 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 92.60 แสดงว่ากลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมช่วยให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยเพิ่มขึ้น

จากการสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยระหว่างการประชุมเชิงปฏิบัติการวันที่ 5-6 กันยายน 2556 พบว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความสนใจ และให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมด้วยดี ระหว่างการประชุมกลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีการซักถามวิทยากรตลอดเวลา มีการแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนความรู้กันอย่างสนุกสนานและเป็นกันเอง และในการทำงานแต่ละคนมีการปรึกษาหารือกันก่อนที่จะเขียนแผนการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย ทั้ง 6 กิจกรรม ทุกคนก็ได้นำเสนอผลงาน และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง กลุ่มผู้ร่วมวิจัยสามารถเขียนแผนการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยได้

2. ด้านความสามารถในการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย เพื่อให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยสามารถเขียนแผนการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยทั้ง 6 กิจกรรมได้ ประเมินผลการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยคนละ 1 วัน 6 กิจกรรม ของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย โดยอาจารย์จิราวัตร สุขเกษม วิทยากรผู้ให้ความรู้ ใช้แบบประเมินฉบับที่ 1 ประเมินแผนการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยทั้ง 6 กิจกรรมของครูผู้ดูแลเด็ก มีผลการประเมิน ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 8 ผลการประเมินแผนการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย 6 กิจกรรม

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	ค่าเฉลี่ย	ค่า SD	ระดับคุณภาพ
จุดประสงค์			
1. ความถูกต้องหลักการเขียนแผนการจัดประสบการณ์	3.44	1.13	ปานกลาง
2. มีความเหมาะสมกับเวลาและเนื้อหา	4.00	1.12	มาก
เนื้อหา			
3. ถูกต้องตามหลักวิชาการและทันสมัย	4.00	1.12	มาก
4. ชัดเจนไม่สับสน	4.00	0.87	มาก
กิจกรรมการเรียนรู้			
5. กิจกรรมตอบสนองจุดประสงค์	4.22	0.83	มาก
6. ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมเหมาะสม	3.67	1.12	มาก
7. กิจกรรมกระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิด ทำ และแสดงออก	3.22	1.20	ปานกลาง
8. หลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียน	4.11	1.05	มาก
สื่อการเรียนรู้			
9. สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหา	3.22	1.30	ปานกลาง
10. ให้สาระการเรียนรู้ที่ถูกต้องมีคุณค่าทางวิชาการ	4.11	1.05	มาก
11. ภาษาที่ใช้เหมาะสมกับระดับผู้เรียน	4.00	0.87	มาก
12. ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจง่ายเป็นรูปธรรม เป็น	4.11	0.93	มาก
กระบวนการ			
13. มีความประหยัดเหมาะสม	4.00	0.87	มาก
การวัดผลและการประเมินผล			
14. ครอบคลุมด้านความรู้ ทักษะความรู้สึ และการแสดงออกทุกด้าน	4.11	0.93	มาก
15. ประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์	4.00	1.12	มาก
16. ใช้วิธีวัดประเมินผลหลายวิธี	4.11	0.93	มาก
รวม	3.90	0.79	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัยทุกคน ได้จัดทำแผนการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยทุกคน และวิทยากรได้ตรวจแผนการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยทุกคน กลุ่มผู้ร่วมวิจัยสามารถเขียนแผนการจัดประสบการณ์ ระดับปฐมวัย จากระดับจากระดับคุณภาพเต็ม 5 ผลการประเมินการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ ระดับผลการประเมินเฉลี่ยรวม เท่ากับ 3.90 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.79 ซึ่งมีความเหมาะสมมาก

สรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ

สรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้ กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ประชุมสะท้อนผลการดำเนินงาน พบว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัยทุกคน มีความพอใจในการประชุมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้ และมีความสนใจ กระตือรือร้น มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเป็นอย่างดี พอใจที่ได้ฝึกปฏิบัติ และการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย มีโอกาสได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และการรับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากวิทยากรอย่างใกล้ชิดจนทำให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยเพิ่มมากขึ้น และมีความตั้งใจและมั่นใจว่าจะสามารถ จัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยได้ แต่ต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับเทคนิคความสนใจ การผลิตสื่อ เพลงและเกมสำหรับเด็กปฐมวัยเพิ่มเติม ซึ่งทางกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ประชุมปรึกษาหารือ เพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยจัดหาเอกสารเกี่ยวกับการผลิตสื่อ เพลง และเกมสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ศึกษาเพิ่มเติมนำไปสู่ขบวนการปฏิบัติให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน และเกิดความมั่นใจในการนำแผนการจัดประสบการณ์ไปใช้สอนจริงในชั้นเรียน กลุ่มผู้ร่วมวิจัยส่วนหนึ่งเห็นว่าควรนำแผนการจัดประสบการณ์ที่เขียนไว้ ไปทดลองสอน เพื่อปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปปฏิบัติจริง โดยได้มีการปรับกิจกรรมให้ครบทั้ง 6 กิจกรรมในแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

2. ผลการพัฒนาโดยใช้กลยุทธ์

2.1. ด้านความสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัยในการนิเทศ กลุ่มผู้ร่วมวิจัยเพื่อช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน และปรับปรุงแก้ไขให้สามารถจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย ในชั้นเรียนได้ตามแผนการจัดประสบการณ์ที่เขียนไว้ครบทุกกิจกรรม โดยกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ร่วมกันประชุมวางแผน กำหนดการนิเทศการสอน ในวันที่ 16 กันยายน - 26 กันยายน 2556 เวลา 08.30 - 15.00 น. ซึ่งกำหนดเป้าหมายในการนิเทศ คือ การสังเกตการสอนในชั้นเรียนของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย เพื่อกำกับติดตาม แนะนำ ให้คำปรึกษา โดยผู้วิจัยร่วมกับ นายสุนทร เทียมสุวรรณเลิศ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุง ได้ออกนิเทศเชิงรุกเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมจัดประสบการณ์ สำหรับเด็กปฐมวัย ให้มีประสิทธิภาพสูง อันจะส่งผลดีในการพัฒนาตัวเด็กปฐมวัย ให้ได้พัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ ในการนิเทศผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 3 ฉบับ คือ แบบสังเกตพฤติกรรมการจัดประสบการณ์ของครูผู้ดูแลเด็ก แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็ก และแบบประเมินพฤติกรรมกรเรียนของเด็ก โดยได้กำหนดการนิเทศ ดังตารางที่ 9 ดังนี้

กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมนี้กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ใช้เวลาการจัดกิจกรรม 30 นาที ครูแนะนำกิจกรรมสร้างสรรค์ 3 กิจกรรม และสาธิตวิธีการทำในแต่ละกิจกรรม เช่น วาดภาพระบายสี พิมพ์ภาพ เป่าสี เสร็จแล้วให้เด็กนำเสนอผลงานของตนเองและส่งให้ครูติดไว้ตรงแสดงผลงานเด็ก เพื่อให้เด็กภาคภูมิใจในผลงานของตนเองตลอดจนผู้ปกครองได้เห็นพัฒนาการของบุตรหลานของตน จากการจัดกิจกรรม พบว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัยทั้ง 9 คน มีความรู้ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดผ่านศิลปะ ส่งเสริมให้นักเรียนแสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึกรักใคร่ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการ ผลงานของนักเรียนเป็นที่น่าพอใจ

กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมนี้กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ใช้เวลาในการจัดกิจกรรม 20 นาที โดยกลุ่มผู้ร่วมวิจัยและเด็กร่วมกันสนทนาถึงชื่อ ลักษณะและความหมายของสิ่งมีชีวิต หาอาสาสมัครบอกชื่อสิ่งมีชีวิต ครูชูภาพพร้อมถามดีกว่าภาพไหนสิ่งมีชีวิตหรือสิ่งไม่มีชีวิต และสรุปถึงสิ่งมีชีวิต จากการจัดกิจกรรม พบว่า จากการจัดกิจกรรมนี้พบว่ากลุ่มผู้ร่วมวิจัยทั้ง 9 คน ได้ฝึกให้เด็กได้แสดงออก ทั้งการพูด การใช้เหตุผลและฝึกปฏิบัติ เด็กสนใจในกิจกรรมนี้ตลอดจนกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ใช้คำถามที่ชวนให้เด็กคิด

กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมนี้ กลุ่มผู้ร่วมวิจัยใช้เวลา 30 นาที โดยเปิดโอกาสให้เด็กได้ออกไปนอกห้องเรียนได้แสดงออก ทั้งการพูด การใช้เหตุผลและฝึกปฏิบัติ เพื่อออกกำลังกายและแสดงออกอย่างอิสระและสนุกสนานกับการเล่นเครื่องเล่นในสนาม เด็กชอบและสนุกกับกิจกรรมนี้มาก จากการจัดกิจกรรมพบว่า กิจกรรมนี้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยทั้ง 9 คน สามารถจัดประสบการณ์ให้เด็กได้เป็นอย่างดี

กิจกรรมเสรี กิจกรรมนี้กลุ่มผู้ร่วมใช้เวลาในการจัดกิจกรรม 30 นาที กิจกรรมนี้ครูได้มีการเปิดโอกาสให้เด็กได้เล่นตามมุมประสบการณ์ เช่น มุมหนังสือ หรือ มุมของเล่น ตามความสนใจของเด็ก เด็กเล่นอย่างมีอิสระตามความสนใจและความต้องการ หลังเลิกเล่นก็ให้ทำ ความสะอาดอุปกรณ์ พร้อมกับเก็บของเข้าที่ให้เรียบร้อยดูสวยงาม จากการจัดกิจกรรม พบว่า กิจกรรมนี้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยทั้ง 9 คน ทำให้นักเรียนมีความพร้อม ได้พัฒนาความคิดและจินตนาการควบคู่ไปกับการรับผิดชอบการเล่นร่วมกันและการคิดแก้ปัญหา

กิจกรรมเกมการศึกษา กิจกรรมนี้กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ใช้เวลาในการจัดกิจกรรม 15 นาที ครูแนะนำและสาธิตวิธีการเล่นเกมจับคู่ภาพเหมือนสิ่งมีชีวิตกับที่อยู่อาศัย จากการจัดกิจกรรมพบว่า กิจกรรมนี้กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ทั้ง 9 คน สามารถจัดกิจกรรมได้ กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้อธิบายกติกาต่างๆ ในการเล่น เกม โดยส่งเสริมให้เด็กสามารถเล่นเกมเป็นกลุ่มได้ ส่งเสริมให้เด็กรู้จักสังเกตคิดหาเหตุผลและเกิดความคิดรวบยอดได้และเกมมีความเหมาะสมกับเด็ก

จากการประเมินพฤติกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยทั้ง 9 คน ระหว่างการนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัย โดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย มีผลการประเมินดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ผลการประเมินพฤติกรรมการจัดประสบการณ์ของครูผู้ดูแลเด็ก ในวงรอบที่ 1

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	ค่าเฉลี่ย	ค่า SD	ระดับคุณภาพ
1. การจัดกิจกรรมเป็นไปตามลำดับขั้น	3.44	1.13	ปานกลาง
2. มีการใช้คำพูด ท่าทาง และให้กำลังใจ	4.00	1.12	มาก
3. ใช้วิธีการจูงใจผู้เรียนอย่างเหมาะสม	4.00	1.12	มาก
4. ใช้สื่อ สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหา	4.00	0.87	มาก
5. เชื่อมโยงประสบการณ์ของผู้เรียนเข้ากับชีวิตจริง	4.11	0.93	มาก
6. จัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่แจ่มใส เป็นมิตร	3.67	1.12	มาก
7. มีการสรุปทเรียน	3.22	1.20	ปานกลาง
8. มีการประเมินพัฒนาการระหว่างเรียน	4.11	1.05	มาก
9. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง	3.44	1.01	ปานกลาง
รวม	3.78	0.87	มาก

จากตารางที่ 10 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ทั้ง 9 คน มีพฤติกรรมการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ระดับปฐมวัย จากระดับคุณภาพคะแนนเต็ม 5 ผลการประเมินพฤติกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูผู้ดูแลเด็ก พบว่า ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.78 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.87 อยู่ในระดับคุณภาพมีความเหมาะสมมาก

สรุปผลการพัฒนาโดยใช้กลยุทธ์ในครั้งนี้ พบว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัยทั้ง 9 คน สามารถนำแผนการจัดประสบการณ์ที่เขียนไว้ไปใช้ในการจัดประสบการณ์ในห้องเรียนจริงได้ จากการนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้โดย การสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูผู้ดูแลเด็กการประเมินพฤติกรรม การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูผู้ดูแลเด็ก การสัมภาษณ์ครูผู้ดูแลเด็กหลังการนิเทศ พบว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ทั้ง 9 คน สามารถจัดกิจกรรมทั้ง 6 กิจกรรมได้ ได้เป็นที่น่าพอใจ เพราะมีประสบการณ์ในการจัดประสบการณ์ ระดับปฐมวัยมาแล้วหลายปี แต่ยังคงขาดความมั่นใจในการสอน การใช้สื่อและเทคนิคการแสดงท่าทางประกอบ และเทคนิคการสอน ซึ่งจะต้องดำเนินการพัฒนาในวงรอบต่อไป

การสะท้อนผลการพัฒนาบุคลากรในวงรอบที่ 1

การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุ้ง อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้ใช้กลยุทธ์ในการพัฒนา 2 กลยุทธ์ คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศภายใน ในแต่ละกลยุทธ์ที่ใช้ในการพัฒนา พบว่า

การประชุมเชิงปฏิบัติการ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยใช้แบบทดสอบก่อน-หลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ แบบสัมภาษณ์ครูผู้ดูแลเด็ก แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมและแบบประเมินแผนการจัดประสบการณ์ การประชุมเชิงปฏิบัติการของครู พบว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ทั้ง 9 คน มีความรู้ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย และสามารถเขียนแผนการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย ได้

ส่วนการนิเทศภายใน ผู้วิจัยกับปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ได้ออกนิเทศการสอนเพื่อติดตาม และแนะนำ ผลการนำแผนการจัดประสบการณ์ไปใช้จัดประสบการณ์ในห้องเรียนตามสภาพจริง ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสังเกตพฤติกรรมการจัดประสบการณ์ของครูผู้ดูแลเด็ก แบบประเมินพฤติกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูผู้ดูแลเด็ก แบบสัมภาษณ์ครูผู้ดูแลเด็กหลังการนิเทศ พบว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัย 9 คน สามารถจัดกิจกรรมทั้ง 6 กิจกรรม ได้เป็นที่น่าพอใจ เพราะมีประสบการณ์ในการจัดกิจกรรม ระดับปฐมวัย มาแล้วหลายปี แต่ยังขาดความมั่นใจในการสอน การใช้สื่อและเทคนิคการแสดงออกท่าทางประกอบเพลงและเทคนิคในการสอน ดังนั้นจะต้องดำเนินการพัฒนากลุ่มผู้ร่วมวิจัยให้สามารถจัดกิจกรรมให้ดียิ่งขึ้นกว่าเดิม ในวงรอบที่ 2 ต่อไป

การดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2 (Action Research Spiral No.2)

การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุง อำเภอกาญจนบุรี จังหวัดมหาสารคาม ในวงรอบที่ 1 พบว่า การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ยังไม่บรรลุ 1 กิจกรรม คือ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ ดังนั้น กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้ประชุมปรึกษาหารือ ในวันที่ 29 กันยายน 2556 เวลา 15.00 น. เพื่อวางแผนดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2 โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาผู้ร่วมวิจัย ทั้ง 9 คน ได้เป็นที่น่าพอใจอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น โดยมีความเห็นร่วมกันให้นำกิจกรรมการนิเทศเป็นกิจกรรมการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กให้มีความสามารถในการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย การนิเทศผู้วิจัยได้ร่วมกันช่วยเหลือกันและกัน ให้คำแนะนำชี้แนะ ให้กำลังใจ เพื่อสร้างความมั่นใจ เชื่อมั่นในตนเอง ที่จะสามารถจัดประสบการณ์ในชั้นเรียนได้ครบทุกกิจกรรมดำเนินกิจกรรมให้กับกลุ่มผู้ร่วมวิจัยทั้งหมด ซึ่งได้ออกนิเทศการสอนในระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม - 11 ตุลาคม 2556 โดยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล 3 ฉบับ คือ แบบสังเกตพฤติกรรมการจัดประสบการณ์ของครูผู้ดูแลเด็ก แบบประเมินพฤติกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูผู้ดูแลเด็ก แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อสะท้อนผลในการพัฒนา ซึ่งได้ร่วมกันกำหนดตารางการนิเทศ ดังตารางที่ 11 ดังนี้

ตารางที่ 11 กำหนดตารางการนิเทศ

ผู้ร่วมวิจัย	วัน / เดือน / ปี	เวลา	ผู้นิเทศ
ครูผู้ดูแลเด็กคนที่ 1	1 ตุลาคม 2556	8.30-15.00	ปลัด อบต.หนองกุง
ครูผู้ดูแลเด็กคนที่ 2	2 ตุลาคม 2556	8.30-15.00	ปลัด อบต.หนองกุง
ครูผู้ดูแลเด็กคนที่ 3	3 ตุลาคม 2556	8.30-15.00	ปลัด อบต.หนองกุง
ครูผู้ดูแลเด็กคนที่ 4	4 ตุลาคม 2556	8.30-15.00	ปลัด อบต.หนองกุง
ครูผู้ดูแลเด็กคนที่ 5	7 ตุลาคม 2556	8.30-15.00	ปลัด อบต.หนองกุง
ครูผู้ดูแลเด็กคนที่ 6	8 ตุลาคม 2556	8.30-15.00	ปลัด อบต.หนองกุง
ครูผู้ดูแลเด็กคนที่ 7	9 ตุลาคม 2556	8.30-15.00	ปลัด อบต.หนองกุง
ครูผู้ดูแลเด็กคนที่ 8	10 ตุลาคม 2556	8.30-15.00	ปลัด อบต.หนองกุง
ครูผู้ดูแลเด็กคนที่ 9	11 ตุลาคม 2556	8.30-15.00	ปลัด อบต.หนองกุง

ผลการนิเทศ

จากการรวบรวมข้อมูลการนิเทศภายใน ในวงรอบที่ 2 โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการจัดประสบการณ์ของครูผู้ดูแลเด็ก แบบประเมินพฤติกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูผู้ดูแลเด็ก พบว่า หลังได้รับการแนะนำ ปรับปรุง แก้ไข และรับความรู้จากผู้นิเทศและผู้วิจัยที่มานิเทศ กลุ่มผู้ร่วมวิจัยทุกคนเกิดความมั่นใจในการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยเพิ่มมากขึ้น

จากการประเมินพฤติกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยทั้ง 9 คน ระหว่างการนิเทศ ในวงรอบที่ 2 โดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย มีผลการประเมินดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 ผลการประเมินพฤติกรรมการจัดประสบการณ์ของครูผู้ดูแลเด็ก ในวงรอบที่ 2

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	ค่าเฉลี่ย	ค่า SD	ระดับคุณภาพ
1. การจัดกิจกรรมเป็นไปตามลำดับขั้น	4.11	0.33	มาก
2. มีการใช้คำพูด ท่าทาง และให้กำลังใจ	3.78	0.44	มาก
3. ใช้วิธีการจูงใจผู้เรียนอย่างเหมาะสม	3.89	0.33	มาก
4. ใช้สื่อ สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหา	4.00	0.00	มาก
5. เชื่อมโยงประสบการณ์ของผู้เรียนเข้ากับชีวิตจริง	3.89	0.33	มาก
6. จัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่แจ่มใส เป็นมิตร	4.00	0.50	มาก
7. มีการสรุปทบทวน	3.89	0.60	มาก
8. มีการประเมินพัฒนาการระหว่างเรียน	4.00	0.00	มาก
9. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง	3.78	0.44	มาก
รวม	3.93	0.20	มาก

ผลจากตารางที่ 12 หลังจากได้รับ การแนะนำ ปรับปรุง แก้ไข จากผู้นิเทศและผู้วิจัย พบว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ทุกคนสามารถดำเนินการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยได้ และมีความเชื่อมั่นในตนเองในการจัดประสบการณ์ได้ดียิ่งขึ้น จากระดับคุณภาพคะแนนเต็ม 5 ผลการประเมินพฤติกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูผู้ดูแลเด็ก อยู่ในระดับคุณภาพเหมาะสมมาก

สรุปผลจากการดำเนินการนิเทศภายใน ในวงรอบที่ 2 จากการสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูผู้ดูแลเด็ก แบบประเมินพฤติกรรมการจัดประสบการณ์ของครูผู้ดูแลเด็ก พบว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัยทุกคนสามารถดำเนินการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยได้ ครบถ้วนทุกกิจกรรมมีความเชื่อมั่นในตนเองในการจัดประสบการณ์ได้ดียิ่งขึ้นได้ผลที่น่าพอใจทำให้เด็กเกิดความกระตือรือร้น มีความเชื่อมั่นกล้าแสดงออก และพัฒนาการครบสมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ-อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

การสะท้อนผลการพัฒนาในวงรอบที่ 2 (Reflection on Action Research Spiral No.2)

จากการดำเนินการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุง อำเภอกะถัง จังหวัดมหาสารคาม โดยใช้กลยุทธ์การนิเทศภายใน ในวงรอบที่ 2 สามารถสะท้อนผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ดังนี้

การจัดกิจกรรมประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า ภายหลังจากดำเนินการนิเทศการศึกษา ทำให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ทั้ง 9 คน พัฒนาพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการจัดประสบการณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี เหมาะสมมาก เมื่อพิจารณาตามขั้นตอนการจัดกิจกรรม คือ ขั้นตอนการนำเข้าสู่บทเรียน การดำเนินการสอน การสรุป และการประเมินผลการเรียนการสอน จัดได้เหมาะสมดีมาก เป็นการจัดกิจกรรมการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ที่ทำให้เด็กเกิดทักษะการเรียนรู้ คุณธรรม จริยธรรม เป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิต เหมาะสมกับความสามารถ ความสนใจของผู้เรียน โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติทุกขั้นตอน จนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ อย่างเหมาะสมและมีความสุข

สรุปผลการดำเนินการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุ้ง อำเภอแกลง จังหวัดมหาสารคาม ในครั้งนี้ โดยดำเนินการตามกระบวนการการวิจัยเชิงปฏิบัติการทั้ง 2 วงรอบ ประกอบด้วย การนำกลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายใน มาใช้ในการพัฒนาบุคลากร ส่งผลให้ผู้ร่วมวิจัย สามารถแก้ปัญหาการจัดประสบการณ์ได้อย่างเหมาะสม กับความสามารถ ความสนใจของผู้เรียน โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมและร่วมกิจกรรมทุกขั้นตอน จนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างเหมาะสมและมีความสุขสนุกสนานกับการร่วมกิจกรรม ทั้งนี้ เพราะ การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายในเป็นกิจกรรมที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน มีการช่วยเหลือชี้แนะ ให้สามารถจัดกิจกรรมการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น